

ROK V. | Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: Ks. Stanisław Piasecki | Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bęben | Nr. 50. | Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Sprostowanie.

«Gazeta Polska» w numerze 45 umieściła artykuł, który nie tylko usiłuje podkopać działalność Związku «Oświata», ale we wielu punktach mija się całkowicie z prawdą. Przedewszystkiem p. Szumowski wogóle nie stwierdził zastrzeżeń do szkolnictwa, wskazując tylko na różne przeszkody, które dalszemu rozwojowi stoją w drodze. P. Szumowski ani słówkiem nie zaznaczył, że w liczbie tych przeszkód znajduje się «Owiata». Zatem wysnuwanie konkluzji z odczytu p. Szumowskiego, jakoby «Oświata» przyczyniła się do zastoju szkolnictwa uważamy za złośliwe i bezpodstawne. Nieprawdą jest, jakoby «Oświata» do istniejącej liczby nie do dała ani jednej nowej szkoły. Natomiast prawdą jest, że powstały lub uruchomiono nowe szkoły w obrębie działalności «Oświaty». Otwarta została Szkoła Średnia do której przyczyniła się także «Oświata» albowiem: a) udowodniła potrzebę Szkoły Średniej w walnym zebraniu dnia 21-go stycznia 1923 roku b) od początku istnienia Szkoły Średniej (1. III. 1923) przez 9 prawie miesięcy «Oświata» udzielała bezinteresownie 7 godzin tygodniowo lekcji w Szkole Średniej, co równało się zapomocze Rs: 60\$000 miesięcznie, nie licząc innych pomocy materialnych, czerpanych z funduszu zapomogowych. c) delegat «Oświaty» do komisji Szkoły Średniej Ks. Jan Rzymek, służył zawsze swą radą i fachowymi wskazówkami w Komisji i na konferencjach rodzicielskich w Związku Polskim. d) od czerwca b. r. Związek «Oświata» połowę wpłat członkowskich i ofiar napływających z

Kurytyby ofiaruje na Szkołę Średnią, nie jest to żaden fundusz specjalny, ale część z onych szczyptych dochodów Związku «Oświata». e) Biblioteka Związku «Oświata» jest otwarta dla ucni tejże Szkoły Średniej i innych przynależnych do «Oświaty» uczniowie bezpłatnie mogą korzystać i korzystają z książek. Dalej powstał wspólny gmach szkolny w Santa Candida nie bez wpływu Związku «Oświata». Powstała nowa szkoła w São Miguel, Nasporteira, Tarumã, Vera Guarany. Uruchomiono szkołę w Antonio Olyntho, przy wybitnej pomocy Związku «Oświata»; szkoły w Rio Vermelho, Warnow, Pinheiro (odnośnie korespondencje świadczą, że te szkoły byłyby upadły gdyby nie wpływ pomocy «Oświaty»), nadto Lamenha mała, São Miguel, Vera Guarany. W tych ostatnich dwóch latach rozkwiły niektóre szkoły uzupełniające i gospodarze dla dziewcząt. W Kurytybie (przeszło 20 internistek nie licząc eksternistek) Abranches, Thomas Coelho, Lucenie, S. Matheus, Prudentopolis, Rio Claro. Ustaliły się kursy nauczycielskie i wieczorne przy bursie Księży Misjonarzy. Wędrowny nauczyciel okazał się bardzo odpowiednim środkiem zachęcania ludzi do nauki. Kolonie, które zwątpiły w swe sile szkoła wędrowna zachęcała, pokrzepiła i dodała otuchy do dalszych wysiłków na szkole. Ze szkół poczuwających się do łączności z «Oświatą» przestały tylko istnieć w Guajuvira Cima i Campo Redondo z powodu zamknięcia tychże szkół przez rząd i wkrótce potem wyjazdu nauczycieli do Polski. Natomiast ze szkół nie należących do żadnej organizacji przestały istnieć: w Rio dos Patos, Canta Gallo,

Caanduva (od niedawna znów funkcjonuje), Antonio Prado, Imbuial koło Rio Negro; a takich będzie pewno więcej. Nie są to chyba «przyczyny zastoju». Nie mogły także «cofnąć wstecz szkolnictwa» następujące dane, które choć nie wyczerpująco, pobieżnie tu przytaczamy: Odczytów na tematy narodowe, oświatowe, pouczające, religijne, były dotychczas 37. Były one niekiedy i propagandą polską, gdyż na przesiewianie przezroczy z historii polskiej, pamiętek i kopalni przychodzili i brazylijanie. Bibliotek wędrownych krąży po koloniach 22; korzystają z nich członkowie «Oświaty» i Towarzystwa łączące się z nią. W Kurytybie, korzystało z biblioteki «Oświaty» wielu członków i nieczłonków, mimo istnienia poważnych bibliotek innych towarzystw, zwłaszcza Związku Polskiego. Zresztą «Owiata» w bardzo trudnych warunkach powstała i przetrwała do dziś z konieczności, aby szerząc naukę środkami dostępnymi, za wszelką cenę, także w szkołach świeckich podtrzymać ideę wychowania religijnego. Zaznaczyć także musimy, że żadnej szkoły ani towarzystwa gwałtem nie zmuszano do łączenia się z «Oświatą». Same towarzystwa jak i pojedynczy członkowie widzieli w przystąpieniu do «Oświaty» swój pożytek i poparcie dobrej sprawy. Zapomogli dostawali w trudnych chwilach osoby, szkoły czy towarzystwa, którym niepodobna zarzucić przekupstwa. Rachunki z naszych wpływów przedstawiamy osobom kompetentnym. Jeżeli katolicka «Gazeta Polska» uważa bezreligijne szkoły za «wzorowe», to my takich szkół za wzór podawać rodzinom chrześcijańskim nie możemy.

Za więcej wzorowe uważać musimy szkoły religijne, należące do «Oświaty» jak szkoła średnia i szkoły Sióstr; niektóre z nich zostały nawet z okazji objazdu p. Szumowskiego wyszczególnione specjalnymi pochwałami. Szkoła w Santa Leopoldina nie mogła ponieść szkody ze strony «Oświaty» choćby dlatego, że jej nauczyciel uzupełnił swe wykształcenie właśnie na kursach nauczycielskich, do których pomagała mu także «Oświata» (patrz «Lud» N 28). W końcu stwierdzić musimy, że wszędzie i zawsze szkolnictwo zorganizowane było uważane za lepsze i doskonalsze, niż luźne i rozbite. To też rozbiwanie jakiegokolwiek organizacji, bez uprzedniego stworzenia jakiejś lepszej, jest warcholstwem, cofaniem się, wstępcznictwem i dążeniem do ciemności. Wreszcie uważając zarzuty «Gazety Polskiej» w N. 45, za nieuzasadnione i nie oparte na bezstronnej ocenie, pozostawiamy ogółowi polskiemu wydanie sądu o «Oświacie» działającej jawnie i otwarcie, na podstawie uzgodnienia swej działalności z wymaganiami rządu brazylijskiego. Sprostowanie to uważamy za ostateczne, a dalszą ewentualną dyskusję pozostawiamy gazetom «Zarząd Związku «Oświata»»

CZYTAJCIE „Przyjaciela Rodziny“

Miesięcznik ten kosztuje za ledwie 4\$000 na rok, a przynosi bardzo ciekawą wiadomości. Zeszyt na lipiec z wierszami, isy z 17-go wieku księdza Piotra Skargi; o samojedzi (ludożarstwie) w Brazylii i o pierwszych misjonarzach brazylijskich z 1571 roku. W miesiącu sierpniu rozpocznie się druk ciekawych opowiadań księdza misjonarza Kominka o nawróceniu dzikich Botokudów u stóp góry Tayo pod Itayopolis. Po tem nastąpi opisy prac apostołów Brazylii, jak księdza Anchiety, księdza V. C. i t. d. spisane przez ks. Mięsopełca z Rio Vermelho. Kto chce mieć te piękne opowiesci z życia religijnego dawnej Brazylii, niech zaraz zamówi sobie «Przyjaciela Rodziny».

Włochów zostało obywatelami. Polacy są na drugim miejscu z liczbą 21 449 — Anglicy na trzecim z liczbą 1973, a Rosjanie na czwartym z liczbą 1199.

KONTYNGENT REKRUTA. W Dzienniku Ustaw z 14-go maja ogłoszono ustawę o porobze rocznika 1903 i kontyngencie rekruta roku 1924. Kontyngent zaciężnych według tej ustawy ma wynosić na 1924 rok 150.000 rekrutów.

SOCJALISTYCZNI GRABARZE POLSKI.

Grodno. — Tutejsza Polska Partja Socjalistyczna w pogoni za wpływami nie zna żadnych granic. Chcąc za wszelką cenę zapewnić powodzenie manifestacji masowej, rozlepiła socjaliści odezwy, ułożone równocześnie w języku polskim i żydowskim. Wśród całej ludności polskiej wywołało to niesłychane oburzenie. Żydzi dają właśnie do tego, by język polski przestał być na Kreskach uważany za zrozumiały dla wszystkich obywateli, a P. P. S. w tem grzebaniu polskości im pomaga. RUSINI ŻYJĄCY W ZGODZIE Z POLSKĄ. Dnia 7-go maja w Haliozu

Wiadomości. Z POLSKI.

ILU POLAKÓW PRZYJEŁO AMERYKAŃSKIE OBYWATELSTWO? Z Waszyngtonu donoszą: W ciągu lutego 12.296 obywateli otrzymali amerykańskie obywatelstwo w całym kraju. Departament pracy, ogłaszając dziś ostateczną statystykę, podaje, że Włosi wybili się na pierwsze miejsce na liście nowych obywateli, gdyż 23.449

Hrabia Damian

PCWIEŚĆ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU 115 W tej chwili odozwala się trąbka, nawołująca konfederatów do odwrotu. Niebawem zebrał się cały oddział i zaczął wracać do Okopów. Wtem huk ogromny dał się słyszeć w obozie. Co się stało? Ogień dotarł do składów prochu i jedna eksplozja nastąpiła po drugiej, szerząc śmierć i zniszczenie w szeregach moskiewskich. W kilku miejscach zgromadzone były granaty. Gdy ogień do nich dosięgnął, z hukiem wyleciały w powietrze i padając z trzaskiem na dół, raziły Moskali. Trwoga opanowała wszystkich; żołnierze i starszyzna udali się w pole, szukając bezpiecznego miejsca w jak największym oddaleniu do obozu. Konfederaci bezpośrodku wracali wesoło ku Okopom, gdy wtem pan marszałek odwrócił się do G. i J.: — Zdać na cie komendę! Doprowadź oddział do Okopów. Zdziwiony tym rozkazem pan G. i J. zapytał: — A ty dokąd się udajesz? — Do Zastawy ruszaj. — Ależ nieprzyjaciel rano wróci na stanowisko i odejście panów od Okopów. Na Boga, co czynisz, panie marszałku? — Nie lekaj się. Dam sobie radę. Bądź spokojny, — odpowiedział pan G. i J., a wykręcając się na siadle, krzyknął: — Sza! za mną!

I razem z cyganem, co koń wysoko czył, puścił się ku Zastawie. Oddział konfederatów w milczeniu przysięgnął wracać do wotowni. Radogę z udatnej wycieczki ustąpiła miejsc obawie o los dowódcy. Gdy przez bramę wjechali do twierdzy, pan Szyce z żołnierzami czekającymi na nich, krzyknął z towarzyszącymi: — Wiat, niech żyją zwycięzcy! — Lecząc mało kto mu odpowiedział, a pan G. i J. zsiadłszy z konia, zaczął półgłosem opowiadać mu o odjeździe marszałka. Ludzie zsiadli z koni w ponurem milczeniu. Naraz ruch powstał między nimi. Janik biegł między jeźdźcami szukając hrabiego Damiana. Podczas bitwy stracił go z oczu, a biorąc żywy udział w walce, zapomniał na chwilę o towarzyszu. Był przekonany, że razem z oddziałem wrócił. Niestety, nigdzie go nie widział, więc biegł teraz pełen niepokoju i pytał. Konfederaci widzieli, jak hrabia pod czas wycieczki zawsze znajdował się na czele oddziału i z nieustraszoną odwagą siał nieprzyjaciela. Lecząc w takim zamieszaniu nikt nie miał czasu nim się zajmować, bo każdy był zajęty walką i obroną własnej osoby. Pan G. i J. usłyszał, że hrabia wrócił, że ma, że wrócił, więc odwrócił się do niego i zapytał się, czy kto nie widział hrabiego. Widziano go w bitwie, ale od chwili gdy wydano hasło do odwrotu, nikt nie mógł powniej wiadomości o Gaszynie podać. — Nie wrócił zatem, — wołał Janik w rozpacz, — może zabity, może ranny, a może do niewoli wzięty.

— Sprawa ta była rzeczywiście dziwna z całego oddziału jeden hrabia nie wrócił, wszyscy inni powrócili a za ledwie kilku lekkie raży odniosł. — Wszyscy żalowali hrabiego albowiem wszyscy go wielce miłowali i szanowali. — Na Boga, panowie, — mówił Janik, — ja muszę się szukać Damiana. Jeśli poległ przyniosę ciało jego do Okopów. Ale być może, że ranny leży w obozie moskiewskim opuszczony. Otwórzcie bramę, pójdę. — Lecząc pan G. i J. zawołał: — Przyjacielowi nie pomożesz, a siebie pan zgubisz. — Choćbym miał zginąć, wolę śmierć niżeli uczuwać przez całe życie wyrzut, że Damiana opuścił. — Zastanów się pan, co chcesz uczynić? — wtrącił się do pan Szyce. — Zajął hrabiego, ale co bądź się z nim stało, w pojedynkę idę teraz do obozu moskiewskiego, uważam za rzecz lekkomyślną. — Nazwijcie to, jak wam się podoba — odpowiedział Janik, — ja idę. Przeproszę Moskala tymczasem do obozu nie wrócić, będą zatem mogli bezpечно szukać na pobojowisku m. jego niebezpiecznego przyjaciela. — Wtem straż przy bramie oznajmiła, że za bramą słychać rżenia konia. — Może Damjan wrócił, — zawołał Janik i pędem pobiegł do bramy. Pan G. i J. i pan Szyce i inni udali się spieszym krokiem za nim. — Gdy bramę rozwarł, wbiegł Wjunkt, kci Sagi, a z nim przywiązany do niego wierzchowiec pana Puławskiego. Oba konie miały na sobie całkowicie rynstunek, siódła, pistolety w dżastrach, jedźców tylko nie było.

— Nieszczęście stało się marszałkowi — zawołał pan G. i J. — Wpadł w ręce nieprzyjaciela. — Nie mów tego, — rzekł na to pan Szyce, — pan marszałek widocznie puścił dobrowolnie konia i poszedł dalej piechotą. — Potem zwracając się do sługi pana Kazimierza, dodał: — Bierz konie! Wytrzedź je s'omą, na kryje derami, nupoci i nekarmić. Pan marszałek wrócił. — Ale Damian, Damian... — zawołał Janik, — wypuście mnie z Okopów... — Nie mogę, bo dowódcy nie ma, — odrzekł pan Szyce, — on jeden mógł by dać pozwolenie. — Proszę was na wszystkich, puście mnie, — błagał Janik. — Czybyście mi nie biegli ratować przyjaciela w takim przypadku? — Pan G. i J. wziął za rękę Janika i razem z panem Szycem odeszli do izby gdzie się naradziła dosć długo. — Skutkiem tej narady postanowiono dobrać Janikowi dwóch zaufanych kozaków i wypuścić ich za bramę. Wszedł ko Janik musiał się zobowiązać, że najpóźniej o szóstej godzinie rano wróci z towarzyszami po obozu bez względu na to, czy hrabiego zobędzie, czy nie. — I Janik rzeczywiście wyszedł z Okopów z dwoma towarzyszami... — Uzasłuszył wycieki tymczasem stawali gromadkami i zastanawiali się, co się stało z marszałkiem. Niektórzy narzekali i zaczęli dawać do poznania, że pan Puławski niesłusznie postąpił, opuszczając ich w tej chwili, gdy jego obecność najwięcej jest potrzebna. Nie po od ich wprowadze więcej, lecz z

twarzy ich można było wyczytać, że niepokoi ich obawa, czy marszałek w ogóle powróci. — Pan Szyce poznał to i zgromił tych, co tak mówili, surowo, oświadczył stanowczo, że ich obowiązek jest wykonywać rozkazy dowódcy a nie kontrolować jego czynności. — Jeżeli nasz pan marszałek będzie widział konieczność potrzebę, to wróci do nas. — Ale którego, którego? — pytano. — skoro Moskałe do obozu wrócą i drogą do Okopów mu przetrną? Chyba z powietrza s'adnie. — Pan Szyce, chcąc w ich umysłach utwierdzić zab. bonną prawdę, jaką większa część konfederatów do pana Kazimierza wzięł, rzekł: — I z powietrza spadnie, skoro zechce. Ja wam to powiadam. — Konfederaci spojrzeli na niego z niewiem i wielu z nich wzięło, że stanie się coś nadzwyczajnego a pan marszałek wrócił. Tymczasem pan Szyce wydał rozkaz, aby wszyscy na spoczynek się udali. — Co się dzieje z panem marszałkiem? — Skoro pan Kazimierz zdal komendę G. i J. i S. przobiegł zamierzniemu Zbruce i dążył pod Zwaniec, gdzie uspad powiódł się równie pomysłnie jak z Okopów zrobił, a że tu w większej sile byli konfederaci, strata też nieprzyjaciela w zabitych i rannych była znaczniejszą i korzystną większe. — Zaraz na początku napadu Moskałe spieszone opuścili oboz, i zdala uszykowani na pole, w wielkiej niepewności i obawie oczekiwali dnia,

Cyg dalszy nastąpi

Dla Rolników! — Fabryka nawozów w Kurytybie „ROGGE“

Zawiadamiam Szanownych klientów i przyjacieli, że rozdaję za darmo ziarno pszenicy Polysu 142 na zasiew. Każdy kolonista, któremu potrzeba nawozów niech się zapyta przed zakupieniem u „Rogge“ o ich cenę i jakość. Ponieważ posiadamy własną fabrykę nawozów, możemy sobie pozwolić sprzedawać nawozy wiele taniej niż inni, którzy z fabryk je sprowadzają.

Avenida andado de Abreu N. 128 -- 130 --- Telefon 280 --- Curytyba --- Paraná.

DR. GARCIANO DE OLIVEIRA
Operator-akuszer
Pracuje w klinice lekarskiej, w domu, w szpitalu, w szpitalu dla kobiet, w szpitalu dla dzieci, w szpitalu dla umiarkowanych, w szpitalu dla ciężko chorych, w szpitalu dla weteranów, w szpitalu dla tuberkulozy, w szpitalu dla gruźlicy, w szpitalu dla choroby serca, w szpitalu dla choroby płuc, w szpitalu dla choroby nerek, w szpitalu dla choroby wątroby, w szpitalu dla choroby żołądka, w szpitalu dla choroby jelit, w szpitalu dla choroby krwi, w szpitalu dla choroby skóry, w szpitalu dla choroby oczu, w szpitalu dla choroby uszu, w szpitalu dla choroby nosa, w szpitalu dla choroby gardła, w szpitalu dla choroby krtani, w szpitalu dla choroby tętna, w szpitalu dla choroby naczyń krwionośnych, w szpitalu dla choroby mózgu, w szpitalu dla choroby kręgosłupa, w szpitalu dla choroby stawów, w szpitalu dla choroby mięśni, w szpitalu dla choroby kości, w szpitalu dla choroby zębów, w szpitalu dla choroby jamy ustnej, w szpitalu dla choroby gardła, w szpitalu dla choroby krtani, w szpitalu dla choroby tętna, w szpitalu dla choroby naczyń krwionośnych, w szpitalu dla choroby mózgu, w szpitalu dla choroby kręgosłupa, w szpitalu dla choroby stawów, w szpitalu dla choroby mięśni, w szpitalu dla choroby kości, w szpitalu dla choroby zębów, w szpitalu dla choroby jamy ustnej.

Wielki pieśniarz i pieśniarzka śpiewu polskiego, tego skądinąd tak nam drogiego, który nasi bohaterowie śpiewali do boju. Obcoziemcy mają chęć przenieść do wszystkich krajów, a u nas śpiewanie idzie w zapomnienie. Robimy śpiewy narodowe, namyślnie i idziemy do tego czego nam polski Chór polski!

Brak ten może zostać usunięty, jeżeli nie brakuje nam dobrych chęci i chęć poświęcenia. Głównym s.p. Adam Zgraja, który chór w miesiąc z wielkim poświęceniem dla sprawy, z początku mało było w porządku, lecz niedługo zaczęli narzekać, że nie mogą uczyć się na śpiew regularnie z powodu, że mieszkają daleko, może i dlatego, gdyż nasi Rodacy, bojąc się, pociekali przez bory. Na ten się skończyło, że chór upadł. Teraz nie będzie wymówki, że ktoś nie może uczyć się na śpiew, gdyż nasz „Chór“ został założony w naszym sercu kolonji izyjskiej: nie przyjdzie w którym nie bje krew polska i brakuje poczucia narodowego.

Wielki śpiewacze „Moniuszko“ mieszkają w lokalu Tow. Św. Anny na ulicy pierwszej, którego Zarząd składa się z następujących osób: Prezes, Jan Szewalski, wiceprezes Stefan Kopecki, sekretarz Stanisław Sawicki, kasjer J. Sawicki, komisja rewizyjna Ignacy Szewalski i Stefan Mirecki. Profesorem śpiewu został wybrany Jan Szewalski. Próby będą się odbywać regularnie co poniedziałek i co wtorek każdego tygodnia. A więc dalej do dzieła, już jest nas przeszło 100 a wkrótce liczba ta powinna się podwoić, albo potrójnie, a wtedy będzie nam łatwiej.

Pójdziem, gdy zgrzmi złoty róg. Tak nam dopomóż Bóg! Z szcunkiem. Sekretarz: **Stanisław Sawicki**

Rozmaitosci.

POSTRACH MŁODYCH LUDZI.
W Ameryce zapanowała moda na białe i młode bandytki. Niedawno a młodym kobietom sereg niesłychanie śmiałych napadów rewolwerowych, które zaś w Chicago pojawiają się druzgocząco, grodzką łagodniejszą, ale równie niezawodną.

Przebadzałem się spokojnie wśród tłumów na bulwarze Michigan (główna ulica Chicago), gdy kobieta jakaś, o ciemnych włosach ujęła mnie za ramię i zaczęła płakać. Wyjęłem z kieszeni i chciałem go jej wręczyć, lecz nieznajoma oświadczyła mi: „Nie pan nie daj mi tego, bo pan ma kieszonkę, gdyż inaczej zaczęłaby krzyknąć. Na rogu stoi policjant.“

Ostatnie wiadomości

WARSZAWA, 28-go CZERWCA.
Delegacja górnośląskich robotników odprawia tu długie konferencje z ministrem pracy, któremu oświadczyła, że skoro rząd z powodu przesilenia przebiegowego i podatków zarobki robotników mają być zmniejszone, to robotnicy górnośląscy gotowi są układać się z właścicielami zakładów przemysłowych, jeżeli od 1-go lipca wszedł w życie układ na mocy którego robotnicy mogą być zmniejszone o 30 procent na sto od obecnego płac.

WARSZAWA, 26-go CZERWCA.
Ibrahim Taliy, pierwszy polski i penomocny minister Turcji, przedstawił swoje powierzone mu zadanie przed komisją Rzezypospolity. W PARYŻ 26-go CZERWCA. Nominacja prezydenta ministrów francuzów Herriot otrzymał dzi-

siaj w izbie posłów notum zaufania 397 głosami przeciw 27. Herriot prowadzi w dalszym ciągu politykę Poincare'go swego poprzednika, choć łagodniej w sposobach, ale zasadniczo w rzeczy wobec Niemiec. Po zjeździe z Macdonaldem, prezydentem ministrów w Anglii, tudzież z prezydentem Belgii, ustalił, że w polityce dawnych sprzymierzeńców niema żadnych różnic. Wobec tego przyrzekł Niemcom, że zajęcie obszarów nad Ruhra ofiarnie (lewy brzeg Renu Francja nadal zatrzymuje aż do wypłacenia długów wojennych) jeżeli rząd niemiecki uzna sprawozdanie rzeczoznawców i spłaty długów i zgodzi się na kontrolę wojskową aliancką nad swojemi wojskami. Dla okazania dobrej woli, pozwolił Herriot wrócić do zajętych obszarów wszystkim Niemcom wydanym za wicherzenia lub rozruchy, wskutek czego wraca do domów blisko 60000 ludzi. Rząd niemiecki przyjął to z zadowoleniem i podziękowaniem do wiadomości i zdaje się, że nawet najzaciętsi narodowcy niemieccy przyjmą sprawozdanie rzeczoznawców tylko opierając się jeszcze kontroli wojskowej. Z Londynu zapowiadają już nawet, że Niemcy przystąpią do Ligi Narodów i wezmą udział w jej posiedzeniu 16-go lipca. Wszystkie to wskazywałoby na pewne uspokojenie Europy.

We wewnętrznej polityce, Herriot postanowił zwalczać wzrastające wpływy Kościoła katolickiego we Francji, zapowiedział więc, niesienie poselską francuskiego we Watykanie i stosowanie do zakonów dawnych ostrych praw francuskich.

Rzym 26-go czerwca. Senat włoski udzielił zaufania rządowi Mussoliniego 225 głosami przeciw 21. W ostatnich dwóch tygodniach ogarnęło Włochy wielkie wzburzenie. Wybitni kierownicy polityczni i dowódcy faszystów uprowadzili posła socjalistycznego Matteotiego w Rzymie, którego wśród zamotanania się w automobilu prawdopodobnie zamordowali i gdzieś potajemnie pogrzebali czy też spalili, gdyż trupa pomimo poszukiwań dotychczas nie znaleziono. Matteoti, lekarz i polityk bardzo wyłowywy zwalczał zacięcie faszystów i miał w izbie posłów wystąpić przed oiw ministrowi skarbu Stefanieniu i faszystowskim posłem, że są przekupni i że wzięli miliony lirów łapówki przy różnych pozwoleniach rządowych (między innymi i przy pożyczce polskiej wedle źródeł niemieckich). Z tego powodu chciano mu odebrać akta i przy tej sposobności zginął Matteoti. Socjaliści włoscy i socjaliści całego świata ogromnie się na faszystów i Mussoliniego oburzyli, choć ten przyrzekł przeprowadzić ścisłe śledztwo, co też czyni. Dla uspokojenia Włoch Mussolini zarządził zmobilizowanie faszystów, opanował położenie, uzyskał zaufanie w senacie, lecz każdy czeka na wynik procesu.

ZŁOZYLI NA POMNIK.
Od Redakcji „Ludu“ 498000
Od p. Walerjana Czykaj 308000

Od Redakcji „Ludu“ (Franciszek) 58000
Od Redakcji Kurytyby
Barros, 18-go czerwca 1924.
Skarbnik: **IGNACY KASPROWICZ**

Towarzystwo „Tadeusz Kościuszko Łączność i Zgodność“ zaprasza Szanownych Członków na zjazd walne zgromadzenie półroczne, na dzień 6-go Lipca 1924 roku. ZARZĄD.

Baczność Rodacy!

Data 6-go lipca r. b. w niedzielę, ogłoszenie 1-szej połulnii w domu **Towarzystwa Rolniczego w Thomas Coello** odegrany zostanie teatrzyk, składający się z dwóch bardzo zajmujących i pouczających sztuk, na które to przedstawienie Szano Rodaków zapraszamy.

Wstęp na to przedstawienie za biletemi, które można nabyć na miejscu po cenie:

Dla dorosłych po 1\$000, dla dzieci po 500 rs.

Towarzystwu Rlnicznemu w Thomas Coello, a osobliwie energicznemu i ruchliwemu prezesowi tego Towarzystwa, p. Józefowi Gębarowskiemu, za bezinteresowne odstąpienie s. l. na to przedstawienie z góry dziękujemy.

Wychowankowie Bursy Księżki Misjonarzy w Kurytybie.

Do Kasy Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Kurytybie wpłynęły następujące składki, przesane przez ks. Józefa Mięsopełkę z Rio Vermelho.

Na Ogród Zoologiczny w Poznaniu: Ks. J. Mięsopełka 5\$, Anna Wielgorz 2\$, Polacy z Towarzystwa na Batei 25\$. Razem 32\$000

Na Chleb Głodnym Dzieciom: Hanna 12\$500, Wermel 4\$, Tow. na Batei 22\$500, Piotr Spomijński 2\$, W. A. Konoopa 1\$, Roch Baskowski 1\$, Antoni Nosal 1\$, Zuzanna Serafin 5\$, Jakob Kmiecik 5\$, Wład. Mikus 5\$, Ks. Mięsopełka 10\$. — Razem 109\$100.

— o —

Pan Jan Brzeziński, prezes Związku Polskiego w Kurytybie, złożył w Konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej dwie obligacje 5 procentowej Krótkoterminowej Wewnętrznej Pożyczki Państwowej z roku 1920 po 10 tysięcy marek polskich, a mianowicie:

Na „Chleb Głodnym Dzieciom“ jedna obligacja na 10 000 marek polskich.

Na „Kasę Im. Mianowskiego“ jedna obligacja na 10 000 marek polskich.

Do Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Kurytybie nadeszły listy dla następujących osób:

Jakub Kubik, Wojciech Ekiert, 2. Franciszek Hofman, Ruben Holzman, Tadeusz Rolek, Wawrzyciec Jusiocha, An. Miłkoż i Adam Bociewicz An. Poruch.

Listy wysłamy po wskazaniu dokładnego adresu i na tenże listy kół, tów po cztowych.

Towarzystwo Polskie imienia Stanisława Wojciechowskiego w Ouro Verde (Canoanhas) w Staocie Santa Catharina: Podaje do wiadomości, że z dniem 13-go Lipca odbędzie się **półroczne zgromadzenie**, na które zaprasza wszystkich Członków; w razie niepogody oddelone zostanie na następną niedzielę (czyli 20-go).

Zarząd

S. + P.

Dnia 26-go czerwca w Kurytybie zmarła w Panu Marja Amplewska po długiej i ciężkiej chorobie zapotrzoną Św. Sakramentami licząc lat 82.

Pogrzeb odbył się dnia 27-go b. m. przy licznym udziale wiernych, członków Bractwa Serca Jezusowego i Trzeciogo zakonu, do których sp. Marja należała.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w czwartek dnia 3-go lipca w kościele polskim o godzinie 7-mej. Przyjacieli jej, znajomych i pobożnych Chrzęścjan zapraszamy na to nabożeństwo, a także dziękujemy serdecznie tym Rodakom, którzy tak liczny wzięli udział w pogrzebie oddając s. p. Zmarłej ostatnią przysługę.

Dzieci.

Potrzeba służącej

do hotelu w Paragua blizsze informacje otrzymać można w Kurytybie przy ulicy Marechal Teodoro N. 52

DOBRYCH MURARZY.
Potrzeba natychmiast, do Ponta Grossy. Płaca 12\$000 dziennie.

Zgłosić się do **Romana Skorupskiego** w Ponta Grossa. Av. Col. Bonifacio Villela Nr. 29.

Casa Mascotte

Wielki wybór mebli. Skład naczyń porcelanowych i żelastwa z najlepszych fabryk angielskich. — Sprzedaje się bardzo tanio.

Rua Dr. Murley 911 93 — Praça Zacarias N. 6. — Telefon 2684 — Curytyba.

Collegio Moderno

CURYTYBA — RUA RATICLIFF Nr. 19

Profesorka dypl. mowna przez Instytut Narodowy Muzyki w Rio de Janeiro, udziela lekcji muzyki według najnowszej metody, śpiewu, gry na pianinach i teorii muzycznej. Udziela lekcji języka francuskiego i gimnastyki. Pobierać można lekcji w dzień i wieczorami w Collegium lub też udzielać prywatnych domów. Poniżej już się udzielać lekcji zajmują 40 lat przeszło, wyrobiliam sobie własną metodę nauczania i takie ci, którzy nie posiadają większych zdolności przeciż robią postępy. Przyjmuję na naukę dzieci już od 5 roku życia bez względu na narodowość. Starym też udziela nauki. Przygotowuję do Gimnazjum, Szkoły narodowej, Instytutu Narodowego Muzyki w São Paulo i Konservatorium w São Paulo. Ceny przystępne. — Ojłata z góry.

Dyrektorka **Luiza Netto Cerrada de Freitas.**

Kupujecie tylko farby **Bayera** do farbowańa tkanin **Bayera**, gdyż są najlepsze i prawdziwe.

Ziemia do sprzedania

w Tieté, Matto Dentro — 27 akkerów i pół, capoeira, las, p'nory i herwal, z domem mieszkalnym.

Zgłaszać się do **WOJCIECHA PECA**.

„A NACIONAL“

Loterja Narodowa

Anonimowe towarzystwo loteryjne — Ciagnienie losów odbywa się pod dozorem publicznym!

W SRODĘ — NAJGŁÓWNIJSZĄ WYGRAAN

30:000\$000

80-90 procent idzie na wygrane losy.

CERTAN

Certan jest najlepszym lekarstwem przeciw płukwom, ich nasieniu; jak też przeciw robactwu u bydła rógatego, koni, świń innych zwierząt domowych.

Jak się używa Certanu.

Używa się tylko rozcieńczonego w wodzie. Jedna butelka 50 gramowa na litr wody. Przy nasienianiu trzeba bydlu czy nakiy, bo certan rafi. Certanu nie rozcieńczonego jest niebezpiecznie trzymać w pobliżu ognia. Wszelkie wyświeślenia używania Certanu są w numerach 21, 22, 23 i 24 „Ludu“ z roku 1924.

Certan jest do nabycia u **CARLOS LEHM** — Rua Riachuelo N 25 — CURYTYBA — PARANA.

Osobście można nabyć „Certan“ także w Redakcji „Ludu“.

EAZENDA SANTA HELENA

Municipio da Reserva -- Parana

Kompanja kolonizacyjna Marcondes Przemysłu i Handlu rozpządza wielkimi terenami, które wynajmuje lub oddaje do u-rawy na parę, stosownie do umowy. Uprawnić można bawonię i różne produkty rolne.

Blizszych informacji udziela zarządca tejże tlenzdy, znajdujący w Reserva Francisco Vill-neva; lub biuro centralne tejże kompanji w São Paulo przy ulicy rua da Conceição N 78; lub w Kurytybie przy ulicy 13 de Maio N. 17.

Caixa Postal 341 — Kurytyba — Parana.

Casa Vermelha

Bezpośredni import

NACZYŃ, ŻELASTWA, SZKIEŁ DO OKIEN. — NARZĘDZIA RZEMIEŚLNICZE I ROLNICZE.

EURICO FONSECA & Cia.

RUA JOSÉ BONIFACIO N. 15 — CURYTYBA — PARANA

DLA POLAKOW!

Najlepsza Kawa „IGUASSU“

Adres: JOAO KOŁOZUK — SÃO JOSE DOS PINHAES PARANA.

Księgarnie, papieralnie i drukarnie

CASA DE NOVIDADES
Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papiery wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66.

Empreza Graphica Paranaense
Placido e Silva & Cia Ltda.
Papiery wszelkich gatunków; najrozmaitsze książki naukowe i beletrystyczne. Wykonuje się każda robota drukarska. — Przy ulicy 15 de Novembro N 53. Adres telegraficzny: "Gazeta" — Caixa Postal R

Livraria Mundial
Pierwszorzędny zakład drukarski, introligatornia, linarnia i fabrykacja ksiąg handlowych. Wybór księzek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. — Ulica 15 de Novembro N 52.

LEKARZE

Dr. Carlos Moreira
Klinika medyczno-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. KONSULTORIUM; Ulica Marechal Floriano N. 19. — Rezydencja: Ulica Visconde de Nezar N 85. — Tel. fon 388.

Dr. Carlos Iekler
Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiecej pęcherza. Przyjmuje od 8-9 i od 2-4 godziny wieczorem przy ulicy Conselheiro Barradas N. 111 03

Dr. Espindola
Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godziny po południu. — Telefon 151 030

Dr. Francisco Franko
Przyjmuje od 3-5j do 5-7j po południu. Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 8. — Rezydencja: Ulica Comendador Araújo N 74. 01

Dr. Gaieros
Specjalność: Syfilis i choroby pęcherza, przyjmuje od 1-4j do 4-7j po południu przy ulicy Garibaldi N 100. 057

Dr. Isaacson
Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiecej i pęcherza. Konsultorium; Apteka Internacional przy ulicy 1 de Março N 6. — Telefon N, 62. — Rezydencja: Ulica Rio Branco N. 96. — Telefon N. 661. 08

Dr. Mendes de Araujo
Specjalność: syfilis i choroby pęcherza. — Przyjmuje od 3-5j do 5-7j po południu. Konsultorium: Apteka Miurva — Plac Tiradentes. 05

Dr. Rudolf Warnecke
Specjalność: choroby nerwowe i dziecięce. Dyrektor Centrali instytutu opieki nad dziećmi przy ulicy Alegre N 5 gdzie przyjmuje od 10-11j do 11-12j i pół zrana. 07

Dr. Saldanha Sobrinho
Klinika dla dorosłych i dzieci. Leczy syfilis we wszelkich stadiach preparatem Bismuthiodina. Leczy choroby nerwowe i nalogowe, jak alkoholizm sugerstją. Konsultorium: Ulica S. Francisco N 64 — Apteka Moderna. — Rezydencja: Rog Saldanha Marinho i Ermelino de Leão.

Dr. Torres Netto
Wyjeżdża do chorych w dzień i w nocy. Przyjmuje od 8-10j do 10-11j i od 15-17j do 17-18j. — Konsultorium i rezydencja: Plac Tiradentes N 54-a (obok apteki Stellfeld). 06

London & Brasilien Bank Ltd.

Założony w roku 1862.
Centrala: Londres 7 tokenhouse Yard E. C.
Succursal: Paris 5 Rue Scribe.
Rio de Janeiro: 19, Rua da Alfandega.
Bankierzy w Londynie: Glyn, Mills, Currie, Hoif e Co.
Kapitał w 150,000 akcjach po Lb. 20. 3,000,000 lib.
zrealizowany 1,500,000 „
rezerwowo 1,500,000 „
Filje: Lizbona, Porto, Managó, Pará, Ceara, Pernambuco, Bahia, Santos, S. Paulo, Curitiba, Rio Grande do Sul, Porto Alegre, Pelotas, Montevideo, Buenos Aires, Rosario de Santa Fe, Paris, New York
Agencja w Manchester, 36 Charlotte Street.
Przyjmuje pieniądze w depozyt na czas określony. Korespondencja z całym światem cywilizowanym

Adres: BIURO I DEPOZYT przy ulicy 15 de Novembro 114
MELN SOLI I CUKRU
Plac Euphasio Correia N 10

Hurtownia spożywczych towarów i drobiazgów, importowanych wprost.
SEILER & COMP.
Adres: pocztowy Caixa postal 88
Adres telegraficzny: SEILER
Cod.: Ribeiro e Borges
Agencja generalna na Parana
ANGLO-MEXICAN PETROLEUM COMPANY LIMITED

Curityba — Paraná — Brazil
Niemieckie farby „BAYER“
użytku domowego celem farbowania wewnątrznych, bawelnianych i jedwabnych materiałów sprzedaje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie „Carlos Luhm“
RUA RIACHUELO N. 52 — CURITYBA — PARANA
(Gdzie m. s. sklep p. Piotr Harmata).

HOTEL CENTRAL
Curityba — Rua Ebanó Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. — SMACZNA KUCHNIA.
GOSPODĄ O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE
Oddziały dla rodziny Otwarte całą noc.
Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
Mieszkanie i stol na la carte, na miesiąc 250\$. Stalowanie się dla panów samotnych z mieszkaniem miesięcznie 80\$000, bez mieszkania 60\$000.
Najlepszy hotel dla rodzin!

Dr. Virmond Lima
Akuszerka i operacja. Konsultorium: Ulica 1 de Março N 17. Przyjmuje od 2-4j i pół do 4-7j po południu po południu. Rezydencja: Ulica Dr. Muricy N 129. — Telefon N 123. 031

Dentystyci:
Anna Jarmeliano Glück
Ulica Ebanó Pereira N. 43. 012
HUMBERTO PIMENTEL
Ulica Ebanó Pereira N. 11. 011

JACEK DROMLEWICZ
Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w zlecia i kauczuku. Płombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. CENY PRZYSTEPNE.
Curityba — Rua Riachuelo N. 8

JOÃO B. MARTINS
ULICA MARECHAL FLORIANO N. 102
Przyjmuje o każdej godzinie. 018

JULIO MOREIRA
Plac Carlos Gomes N 27. 079
LEAO MOCELLIN
Przyjmuje od 8-11j do 11-1j i od 1-4j do 5-7j po południu.
PLAC TIRADENTES N. 10. 011

AKUSZKI
Berta Huebel Scharf
Ulica Barão do Rio Branco N 19 — Telefon 612. Można wzywać o każdej porze dnia i nocy. 016

osa Zimmermann
Bateł N 40. 016

Pharmacia Aurora (apteka polska)
J. Ma z u r a przy ulicy Aquidabam N 62 029

ADWOKACI
Dr. Azevedo Macedo i Dr. Macedo Filho.
Biuro: Plac Tiradentes N. 17. 025

Dr. Angelo Guarinello
Prowadzi wszelkie sprawy cywilne, handlowe, kryminalne oraz szereg, w każdej miejscowości stanu Parany i Santa Catarina. Koszta z góry płatne. 078
Biuro: Av. Vicente Machado N. 20.

Dr. Benjamin Lins
Biuro: Conselheiro Barradas N. 181 063

David Silveira da Mota
Drugie biuro reentalne Sierot i Inwentarzy. Przy ulicy Marechal Floriano Peloto N 2-a. 042

Dr. Gastão Faria
Biuro: Plac Ozorio N 49. — Telefon 628 042

Dr. Hugo Antonio de Barros
Biuro: Ulica Buenos Ayres N 15 — Telefon N 666. 080

Dr. Ulysses Vieira
Biuro: Ulica Rio Branco N 80 — Telefon 376. 020

La Saison
FANI NAWOLAR
Eleganckie kapelusze dla pań i dzieci. Formy, przebrania, pióra i kwiaty. Reformowanie wszelkich kapeluszy po cenach niskich przy ulicy 15 de Novembro N 81. — Telefon N 478. 054

ZIEMIA NA SPRZEDAŻ!
Mam na sprzedaż dwaście tysięcy akrów ziemi w lasach i do sadzenia. Ziemia ta leży w miejscowości Boa Ventura, a jest tak dobra, że drugiej takiej w całej Paranie nie znajdziecie. Niema na niej żadnej hipoteki, nawet sądownie ziemia ta jest całkowicie legalizowana do sprzedaży. Cena za jeden akier wynosi 75\$000 (siedemdziesiąt pięć tysięcy) Paszport jest oddzielony od ziemi do sadzenia.
Quadro Urbano (Boa Ventura)
ma wymiary 50 akrów, gdzie się zbudują kościół szkół i t. d. Miejscowość ta jest oddalona od miasta Prudentópolis o 14 mil.
Stwierdzenie tego, co w niniejszym ogłoszeniu jest wymienione, to jest jakosć ziemi, jej sądowne zabezpieczenie, urodzajność, klimat, wodę, drogi, wszystko to można oglądać u mnie bezpłatnie w urzędowych dokumentach, sporządzonych w językach: brazylijskim, ukraińskim, niemieckim i polskim
Zgłaszajcie się do:
João Mariano Starigradzki — Prudentópolis — Parana.

ASEKUOWACIENIA WYCIENIA
Radzimy wyłącznie tylko w EQUITATIVE, która ma swoją filję w Curitybie przy ulicy 1 de Março N 4-A.
Superintendent na Parany i Bankier na Kurtyba: Benedito Ferreira Leite.

POPEURS
gent różnych firm. — Importują papiery i przybory biurowe. — Skład i biuro przy ulicy Jose Loureiro N 39. — Adres telegraficzny „LUZO“ — Caixa Postal 308. 052

CASA SCHMIDT
Wyroby fajansowe, żelazna, szkła, amunicja, farby i oleje; wszelkie materiały dla instalacji elektrycznej, lampy ect. Plac Tiradentes N 3. 018

SAPATARIA SYRIA
Korzystajcie! Likwiduje się wielki wybór obuwia. — Ceny niesłychanie tanie. Plac Tiradentes (z prawej strony Katedry) N 10. 062

CASA JACOB
Jakóba Grinspunda
Fabryka mebli, materacy, kolder i płaszczy nieprzemakalnych. Posiada meble nowe i używane. — Sprzedaż na wypłaty. Przy ulicy 1 de Março N 18 — Telefon N 389. 041

PIENIADZE.
Wypożyczają się na mały procent pod hipotekę lub pod gwarancję bonusów i apolis. Kupuje się i sprzedaje domy, ziemię i majątki. Informacje u rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro N 38. 028

CASA PRATT
Skład maszyn do pisania Remington i Corona; maszyn do liczenia oraz kas „Registerra“. — Przy ulicy 15 de Novembro N 66-a. 032

HOTEL CURITYBANO
Ventura Pereira de Souza & Cia
W centrum miasta; tramwaj przy drzwiach na wszystkie strony miasta. — Pokoje — stolowanie porządne. — Wina nationalne i zagraniczne. — Posiada się obiady do domów. — Erzy ulicy 1 de Março N 7. U w a g a: Ten hotel wyłącznie dla rodzin!

PISANIA NA MASZYNIE uczy
ELISA CONSTANTINA ROCHA przy ulicy COMENDADOR ARAUJO N 52.
Przyjmuje i wykonuje wszelkie roboty do przepisywania na maszynie. 038

PRAKTYCZNA SZKOŁA HANDLOWA
przy ulicy Dr. Muricy N. 103 (na piętrze) dla BUCHALTERÓW I KORESPONDENTÓW. Cały kurs trwa 15 miesięcy. W skład którego wchodzi 4 biura: bankowe, fabryczne, składów hurtownych, komisowe. Zapisywać się można zawsze

RODOLPHO JONSCHER
Skład obuwia, kapeluszy i drobiazgów.
Ulica Jose Bonifacio N. 3 a 064

CASA BICHELS
Rua 15 de Novembro Nr. 70. Curityba
Skład zabawek we wielkim wyborze. Kapelusze dla Panien i dla dzieci. Różne materiały na ubrania. Ubrania gotowe. Kołdry, guziki, skarpetki, koronki do sukienek, wstążki i inne rzeczy, które tylko w tym sklepie można nabyć.

DOBRE I TANIE PIECZYWO W PIEKARNI
Padaria Reforma
Piła i uprzejma obsługa — Zakup i sprzedaż wszelkich artykułów spożywczych pierwszej potrzeby. Wymieni się towar na produkty krajowe.
Ignacy Habith.
CURITYBA, DR. CANDIDO DE ABREU N. 64.

UWAGA!!!
Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyże, krzyżyki, medaliki oraz liczne kielichy co dopiero nadeszły w wielkim wyborze!
Drukarnia, introligatornia i fabryka pieczętek gumowych
Cezar Schulz
U Barão do Serro Azul N. 12, 14 Curityba — Paraná.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ZEGLOWY „Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi, przynosi, które odbywają podróż ze Santos do Frareji w 15 dniach, oraz specjalnie urządzone: między emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny trzeciej klasy.
Podróż z Bordeaux do Gdańska odbywa się ciągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdańska statkami kompanii francuskiej „Transatlantique“. W ten sposób uniknie się różnic w cenie, na które nie raz bywają narażeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.
NAJBILSZY ODJAZD DO EUROPY:
Z Santos Z Rio de Janeiro
29-go Czerwca 30-go Czerwca
„MEDUANA“ 4-go Lipca
„FORMOSE“ 13-go „
„CEYLAN“ 18-go „
„LEPARI“ 27-go Lipca 28-go „
„MOSELL“
Sprzedaż biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii i z (Brazylia do Chamała) zajątwia i bliższych informacji użycia
IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 — Curityba

ZA PIENIADZ DOSTANIESZ WSZYSTKO, LECZ ABY MIEĆ PIENIADZE TRZEBA OSZCZĘDZAĆ. OSZCZĘDNOŚĆ WZBÓGACA. WENTYN OSZCZĘDZONY TO WENTYN ZAROBIONY!
Kto posiada pieniądze, powinien je włożyć w jakiś interes. Komu nie jest możliwym, nie powinien przechowywać grosza w domu, gdyż jest to niebezpieczna i niepożyteczna rzecz. ZŁOŻ ZATEM PIENIADZE TWOJE W MIEJSCE BZPIECZNYM, CO PRZYNIESIE CI TYLKO POZYTEK.
Pieniądze w domu łatwo uleść mogą niebezpiecznym nieprzewidywanym jak ogień, rabunek, zbudwienie, wycofanie przez Skarb lub bezwzględność wskutek spadku waluty i t. p., więc złóż swój ciężko zarobiony grosz tam, gdzie jest pewnym i po niejakim czasie wskutek odsetek (procentu) się podwaja
LE CZ POWIERZ PIENIADZE TWOJE BANKU W PEWNYM, ZATWIERDZONEMU PRZEZ RZĄD FEDERALNY I UPOWAZNIENY DO PRZYJMOWANIA PUBLICZNYCH WKŁADKÓW OSZCZĘDNOŚCIOWYCH.

BANCO PELOTENSE
Zatwierdzony przez Rząd Federalny jako jedna z najpewniejszych instytucji kredytowych i upoważniony tem samem do przyjmowania wkładek oszczędnościowych płaci 5 i pół od sta zysku rocznego (procentu). Dział jeszcze udaj się do Agencji „Banco Pelotense“ w Rio Negro i umieść tam swoje oszczędności, bo pamiętaj, że wенты oszczędzone to wenty zarobione!
Banco Pelotense ma kapitał 80 milionów milrejsów. Fundusz rezerwowo 15 milionów milrejsów.
Centrala w Pelotas Filje i Agencje we wszystkich większych miastach kraju.
— FILJA W KURITYBIE. —
Agencja. w Rio Negro przy ulicy 15 de Novembro — Paraná.
KORESPONDENTEM W PARAGUASSU, ITAYOPOLIS JEST KSIĄDZ JAN KOMINEK.

CASA IDEAL

CURITYBA — RUA JOSÉ BONIFACIO N 9 — PARANA
W pobliżu Katedry
Przybywając do Curityby nie omieszkajcie odwiedzić naszego sklepu obuwia. Ponieważ posiadamy własną fabrykę obuwia, jesteśmy w stanie służyć każdego freguza wvedle gustu i życzenia.
Prócz obuwia najrozmaitszego gatunku prowadzimy także wielki skład pończoch, gum, farb, szuwaksów i cholew. OBŚLUGA TAKŻE W JEZYKU POLSKIM. — FILJĘ NASZĄ PRZY ULICY 15 DE NOVEMBRO N. 31 LIKWIDUJEMY OD 1-go MAJA B. R.
KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!

Huta Szklana

Vidraria Paranaense — SOLHEID & CIA
Biuro i fabryka przy ulicy Ratcliff.
Adres Telegraficzny: „SOLHEID“ — Skrzynka pocztowa N 149.
Posiada na składzie zawsze wielki zapas wyrobów i wykonuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres swojej fabrykacji.
Wyrabia wszelkie gatunki: szklanek, kufli, kieliszków, szkieł do lamp, szkieł konserw, kompotów i konfitur, flakonów, kloszy, wazonów, najrozmaitszych szkieł, oraz płyty i dachówki szklane.
Geny przystępne.

Koloniści!

używajcie tylko nawozów marki
Do nabycia u:
Curityba: Fernando Hackradt & Cia., 15 de Novembro 90.
Rodolpho Strobel, 13 de Maio 91
São Jose: Pedro Churriato
Alfonso Penna: Sociedade Agricola
Muricy: Sociedade Agricola
Zacarias: Thomaz Nogoski
Marcellino: João Kuźma
Bariguy (Santa Maria): Francisco Orlikowski
(São Miguel): Jose Gembrowski
Araucaria: Sociedade Agricola Dom Lu'owy, Miguel Zdanicki
Serrinha: Vicente Kosowski

Nie upadajcie na ducha!

„Czowiek z traw jest zawsze wesoły. Gdy cię głowa boli i nie możesz spać, to użyj przed pójściem się do łóżka jedną kapsułkę „Dorycedina“. Przekonaasz się że rano wstaniesz zdrowy i rześki.
Dorycedina pomaga na ból głowy, migrenę, zaziębienia, nowotwory i grype.
Działaj prędko i energicznie i nie szkodzi ani sercu ani żołądkowi. Każde opakowanie ma dwa pudełeczka po 10 kapsulek każde. — Dorycedina w aptekach i drogerjach.